

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

UN NOU MECENAT AL EPARHIEI NOASTRE: Dr. IOAN VESCAN

E încă în amintirea tuturor fapta excepțională a Doctorului Eugen Nicoară, prin care a dăruit pentru totdeauna Eparhiei noastre spitalul său impozant din Reghin, în valoare de câteva milioane, stârnind pretutindeni admirație și recunoștință unanimă.

Făcând atunci apologia meritată a unei ctitorii atât de covârșitoare, ne arătam convingerea că frumusețea ei morală va trebui să aprindă flacăra jertfelniciei și în alte suflete credincioase de pe plaiurile Eparhiei noastre.

Iată, că n'a trecut nici anul și Dumnezeu ne-a dăruit o bucurie asemănătoare, prilejuită de către neîntrecutul român dl Dr. Ioan Vescan, avocat în Târgu-Murăș.

Originar din comuna Vișoara în protopopiatul Turdei, domnia sa a înțeles, ca toți fruntașii de seamă ai neamului, cât de hotărât este rostul Bisericii în dezvoltarea noastră sufletească, atât individuală cât și colectivă. Reamintindu-și, de sigur cu duioșie, zilele copilăriei și ale tinereții școlarești petrecute în atmosfera satului, cu bucuriile și speranțele lui, gândul i s'a oprit la bisericuța din deal, înegrită de vreme, a cărei toacă din turnul de lemn a chemat atâtă generații la altarul credinței și al mângâierilor întăritoare. Eră acolo un isvor minunat de viață și de rezistență, care a ținut un popor în ființă, dovădindu-și utilitatea fără seamă și astăzi, în epoca deplinei noastre libertăți naționale. Ceva mai mult. Tocmai experiențele postbelice, cu depresiunea morală și materială ce ne apasă atât de tulburător, au pus în lumină și mai intensă forța incomparabilă a credinței în refacerea echilibrului sufletesc al Statelor și popoarelor din zilele noastre.

Trăim în adevăr o perioadă de frământări spirituale neobiceuite, cu fenomene de convertirii în masă și de reveniri fe-

ricite la Hristos prin Biserica Lui mântuitoare. Tot mai puternic străbate adevărul, că atât noi personal, cât mai ales țara întregită numai pe temeiurile de granit ale vieții creștine putem consolida realizările prezentului și eforturile generoase, ce le facem pentru garantarea viitorului.

Și exemplul îl dă iarăși înaintea altora, tot Ardealul desrobii, care salvat de-alungul veacurilor sub aripile Bisericii, îi înțelege mai adânc rosturile și simte mai puternic chemările.

Priviți o clipă gestul măreț al dlui Dr. Ioan Vescan dela Târgu-Murăș. Legat printr'o tradiție scumpă și indestructibilă de vatra părintească, domnia sa s'a dus în ziua de Rusalii să se închine Domnului, împreună cu mulțimea fraților săi țărani de pe câmpia Arieșului. Purtat de un gând vechiu și înălțător, la sfârșitul liturghiei el a ținut să-și spovedească sufletul acolo, sub bolta scundă, învăluită în mireasma fumului de tămâie, vestind poporului, că vrea să-l ajute la zidirea unei biserici nouă. De aceea, dăruiește cu dragă inimă suma de 250.000 (două sute cincizeci de mii) Lei, iar pentru cei doi frați ai săi câte 25.000 (douăzeci și cinci mii) Lei, în total deci, 300.000 (trei sute mii) Lei, la care mai adăuge și promisiunea de a cumpăra un clopot, când biserica va fi terminată.

Vă imaginați impresia covârșitoare, ce-a provocat-o această splendidă predică practică în sufletul credincioșilor. Sub farmecul ei cuceritor, țărănimea aceea săracă, dar bună și jertfitoare a ținut să se ridice și ea la înălțimea ctitorului generos, angajându-se, solemn în fața altarului, prin subscrieri personale, la ofrande în sumă de 150.000 (una sută cincizeci mii) Lei. Așadară în total o jumătate milion de Lei, exact cât cere devizul planurilor bisericii celei noi.

Iată cea mai frumoasă faptă, din câte a putut inspira Domnul comunei Vișoara în ziua mare a pogoririi Duhului Sfânt. Ea va rămânea istorică în viața poporului de acolo, constituind o piatră de hotar pe care vor clădi cu încredere cei de azi și cei de mâine.

Dar în acelaș timp, această dănie extraordinară rămâne memorabilă și în anele Eparhiei noastre, care se simte mândră de mărimea și înălțimea ei.

„Pentru aceea, lepădând minciuna grații adevărul fiecare cu aproapele său, căci unul altuia suntem mădulare. La mânie nu păcătuiești. Soarele să nu apună peste întărătarea voastră.“ Pavel, Efeseni, 4, 25-26.

„Fiți treji și priveghiați. Proivnicul vostru, Diavolul, răcînd ca un leu, umblă, căutând pe cine să înghită.“

1 Petru, 5. 8.

Distinsul ortodox Dr. Ioan Vescan, care nu este de loc un milionar, își afirmă în mod strălucit, prin ctitoria făcută, frumusețea caracterului său de român înflăcărat și creștin incomparabil, câștigându-și recunoștința Bisericii întregi.

Prea Sfințitul Episcop Nicolae, adânc mișcat de actul noului mecenat, fruntaș între colaboratorii săi devotați, îi exprimă și din acest loc bucuria nemărginită de care este stăpânită atât inima lui, cât și aceea a tuturor credincioșilor săi din cupinsul Eparhiei Vadului.

I. M.

Zidirea bisericii din Vișoara.

— Adresa P. S. Episcop Nicolae către păr. consilier Dr. V. Sava. —

Prea Onorate Domnule Consilier, Fruntașul vieții noastre publice — distinsul fiu al bisericii noastre Domnul Dr. Ioan Vescan, — condus de sentimente creștinești și naționale, are dela Dumnezeu gândul bun și inspirația, ca se inițieze și să promoveze problema zidirii unei biserici în comuna sa de naștere — Vișoara.

Dupăce organele noastre de acolo — cu tot îndemnul meu de a se pune în slujba acestei idei mărețe de a zidi un altar nou în frunța comunei Vișoara, întârzie prea mult, Te poftesc să ieși la fața locului în ziua primă de Rusalii din acest an, ca mandatar al meu, și în conțelegere cu poporul să încredințai unei comisiuni de zidire a bisericii înfăptuirea problemei — și din aceasta comisiune să facă parte și domnul Dr. Ioan Vescan, și încă ca președinte activ, așa ca să concentreze în mâ-

nile comitei întreaga chestie a zidirii, facerea planurilor și devizelor și strângerea fondurilor din mijloacele proprii ale bisericii și din contribuțiuni și daruri benevole, așa fel ca să ajungem la bun rezultat. Orice bani strânși să se așeze la Banca Națională, unde sunt siguri și să formeze capitalul neatacabil — care să nu se poată folosi pentru alt scop.

Vei căuta din acest prilej să însuflețești poporul ca să iese din pasivitatea de până aci, și să-și pună toată nădejdea și toată încrederea în marele fiu eșit din mijlocul lor.

Despre rezultat ne vei prezenta raport.

Despre aceasta esmisiune a P. O. Dole avizezi și pe protopopul concernent și pe dl Dr. Ioan Vescan.

Cluj, la 6 Iunie 1935.

Cu binecuvântare arhierescă:
ss. NICOLAE IVAN, Episcop.

O LECȚIE CU PEA SFINȚITUL

Au trecut de atunci doi ani. Era într'o zi plăcută de toamnă. Plini de emoție așteptam examenul, făcând profeții asupra rezultatului.

Nota, mediile acestea ne intereseau, nu profitul moral. La ora 9 profesorii intră. În sala luminoasă și încăpătoare a vechei reședinți episcopale, ne așezăm la o masă față în față cu profesorii.

Ca de obicei, examenul con-

sta din întrebări și răspunsuri.

Profesorii se sforțau să ne despoie de pe creier, toată coaja cunoștințelor câștigate în anii de studii.

Materiile se perândau în ordinea programului.

Ajunsesem la „Morală“ — materie ușoară și plăcută de asimilat. O posedam cu toții în latura ei teoretică, în cea practică poate mai puțin.

— Vorbește-mi d-ta ceva

despre virtuți — după ce prof. aruncă întrebarea, teologul însuși în ordine cele trei virtuți, rostind după tipic definiția lor. Deodată ușa se deschide. Chipul Prea Sfințitului se arată. Se așează în mijlocul profesorilor și ia parte la examen.

Ne fixează cu blândețe și iubire pe toți. După un moment de tăcere, profesorul continuă:

— D-ta spune-mi ceva despre virtutea iubirii.

— Virtutea iubirii este una dintre cele trei virtuți teologice, răspunde teologul în introducere. Apoi nici nu răsuflă până nu epuizează toate formulele științifice, în care sunt îmbrăcate aceste adevăruri.

Prea Sfințitul asculta răspunsurile tuturor. O nemulțumire trecătoare se manifesta pe chipul Prea Sfințitului.

Nu se putea împăca cu felul prea științific, în care expuneam noi adevărurile religioase.

De aceea se adresează u-

nuia dintre noi:

— De ce iubim noi pe Dumnezeu?

Teologul ezită răspunsul.

— Fiindcă El ne-a dat viața și sănătatea; El e realitatea spirituală supranaturală, prin care trăim și de care depindem — răspunde accentuat Prea Sfințitul.

Apoi printr'o serie de învățături practice ne-a deschis ușa vieții pastorale, în care voiam să muncim noi ca conducători și păstori de suflete.

Atunci numai am simțit, cât de șubrede sunt toate cunoștințele noastre în fața unui sfat sau îndrumări, scoasă din experiența bogată a Prea Sfințitului.

Astăzi, când Dumnezeu i-a hărăzit bucuria de a împlini 80 ani de muncă și trudă în ogrul Bisericii și al Neamului, noi, preoții tineri, ne aplecăm cu smerenie și adâncă recunoștință, dorindu-i încă multe zile fericite.

Pr. GR. TRIMBIȚAȘ

el și multă roadă va aduce, că fără de mine nu puteți face nimic", sunt cuvinte rostite de Tine Doamne, și ele formează temeiul mântuirii noastre, pe care s'a așezat dumnezeiasca lucrare a mântuirii neamului omnesc. Nu Doamne, nici binele nu-l putem face fără Tine, pentru că binele Tu ești, și când facem binele Tu trebuie să fii de față. „Împliniți și faceți Evanghelia mea", și dacă veți zice că nu sunteți ai mei, ai mei sunteți totuși.

O Iisuse, chipul Tatălui ceresc, cât sprijin am avut în viață din mâna Ta, de câte-ori mi-ai îndulcit viața

de amărăciunile ei, de câte-ori mi-ai hrănit sufletul și ai îndestulat cu belșug vremelnica mea viață, de câte-ori ai apucat pe copilul Tău zburdalnic de mână și l-ai condus și ferit de răutățile și furtunile vieții pământești și el nu te cunoștea pe Tine! Și acum, întru Tine vreau să rămân, ajută-mi în calea aceasta li-suse al meu! Ajută pe robii Tăi, cari cu lacrimi de pocăință Te roagă, ajută pe toți bunii slujitori ai sfințelor Tale altare, ca roadă bună să aducă, căci „fără de Tine nu putem face nimic." Amin!

Viața oamenilor resemnați.

În acest articol, voi încerca a pătrunde împreună cu cetitorul problema salarizării preoților de dincoace de munți, care-i o nedreptate istorică.

Mai dăunăzi citeam în „Renașterea", publicarea unui concurs la ocuparea unei parohii vacante din Munții Apuseni. Drept venite parohiale figurau câte o zi de lucru dela credincioși, apoi salariul mizer amputat de diferite curbe, până la desființarea lui apropiată. Mi-a trecut imediat pe dinaintea ochilor figura unui biet absolvent al Academiei teologice, frământat de gândurile existenței și înjgheburii unei familii, în aceste timpuri de grea criză financiară.

...La poalele unui munte, pe valea Arieșului, o parohie vacantă prin moartea unui slujitor al altarului, îmbătrânit de suferințe înainte de vreme și mort la datorie ca un mucenic al timpului. În urma sa o văduvă cu mulți copii, lăsată în voia sorții, fără puțința de existență. Nici tu penzie ca lumea, conform gradului de pregătire al decedatului, nici alt mijloc de sprijin material din altă parte. Familiei decedatului, i se pregătește drumul lung al pribegiei și al unei rătăcirii pe la porțile tuturor autorităților, spre

a obține un sprijin familiei rămase, fie el măcar moral.

...Locuitorii comunei, oameni săraci, cu figura suptă, cu trăsăturile feței aspre, rătăcitori și ei, cu ciubabarele lor pe toate drumurile țării. Cine nu i-a întâlnit? Cine nu i-a compătimit, văzându-i așa cum se prezentau?!

...Acasă, copii mulți, desculți, flămânzi, așteptând întoarcerea tatălui lor cu căruța încărcată cu mălai. Aceștia, trebuie să presteze câte o zi de lucru parohului lor; acest fapt este trecut drept un venit legal, urmând a se scădea din salariul, ce urmează a primi de aci înainte viitorul paroh.

Așa se prezintă împrejurările, sub cari va fi ales noul paroh al comunei vacante. Situația noului venit, nu se prezintă mai bună. Părinți săraci, cu mulți copii, abia de l-au trimis la Teologie. Aci cu mari sacrificii, prin meditații date altora a terminat Academia și așteaptă vacanța în vre-o parohie, fie ea unde va fi.

Consoarta, care cutează a-i fi pătașă unei asemenea vieți cu orizontul așa de întunecat, în orice caz nu va fi din rândurile unor oameni cu stare. Va fi în orice caz în aceeași situație materială. Îmi vine în minte că doar

MISTERUL EUHARISTIC

— Meditația Pr. C. Suci-Măgina, rostită în conferința preoțească —

„Cela ce va rămânea întru mine și Eu întru el, acela va aduce roadă multă, că fără de mine nu puteți face nimic."

Ev. Ioan, c. 15, v. 5.

Doamne, Iisuse Hristoase, Dumnezeu meu, deschide-mi nepriceputului mintea și limba spre lauda prea curatului Tău nume, precum ai deschis auzul și limba celui surd și gângav de demult, ca să înțeleg și să pătrund în toată sfințenia ei, această mărită și neasămănată taină a dumnezeirii Tale, și să laude buzele mele numele Tău cel prea înalt. Mântuitorule, toate cele propoveduite de Tine sunt mărețe și fără de vre-o asemănare omenească; toate sunt iubite și ducătoare la mântuire; toate sunt desăvârșite, dar mai înalt har, dintre toate câte ne-ai lăsat nouă

ca moștenire, ca misterul euharistic (taina sfintei cuminecături) așezat în pridvorul din Ierusalim, în societatea celor 12 aleși ai Tăi, nu poate gândi sufletul meu. Acolo ai așezat toată înțelepciunea Divinității și misiunii Tale pe pământ și între oameni, acolo ai depus toată bunătatea care este cea mai înaltă însușire a Ta! Tu n'ai aflat nimic mai potrivit din toate câte a creat Tatăl nostru cel ceresc, ca să frângi și să binecuvinți decât pâinea și paharul suferințelor, ca să sfințești truda omenească și munca celui silitor și aflător la datorie.

„Cine va mânca din pâinea aceasta și va bea din acest pahar cu vrednicie pe mine mă vestește, și el va rămânea întru mine și Eu întru

FOILETON

Frăția Ortodoxă Română *)

— Cel dintâi an de muncă. —

Proporțiile strălucite în care s'a desfășurat înființarea „Frăției Ortodoxe Române" la Cluj, în ziua memorabilă de 5 Martie 1933, a fost dovada impresionantă a necesității ei reale pentru viața Bisericii noastre ortodoxe.

Atmosfera de însuflețire și simpatie, unanimă creată de ivirea ei în mijlocul intelectualității românești, a depășit mult hotarele Mitropoliei noastre, trezind pretutindeni interesul și adevărată conștiințelor ortodoxe, față de noul așezământ spiritual din capitala Ardealului.

În adevăr, chiar de a doua zi am primit adrese din Oltenia, Muntenia, Bucovina și Basarabia prin care ni se cereau statute și indicațiuni referitoare la noua instituție religioasă, cu mărturisirea gândului de-a-i da întrupare și în acele părți de loc ale patriei întregite.

Aveam astfel bucuria de-a constata prezența unei unanimități de simțire în jurul „Frăției Or-

doxe Române", menite să-i legitimeze existența și să întrețină nestinse speranțele generale legate de activitatea ei viitoare.

Îndemnat de acest mare suport moral, Comitetul central de direcție a pornit cu încredere pe drumul muncii constructive. Dându-și seama de seriozitatea operei la care este angajată societatea noastră, el a ținut să evite, din capul locului, metodele grăbite și superficiale preferând acțiunea cumpănită și disciplinată, singura în măsură să garanteze rodnicia oricărei acțiuni românești.

Am seriat deci problemele, căutând să le rezolvim în ordinea impusă de logica și importanța lor.

Raportul nostru va expune, de-o parte opera comitetului de direcție ca emanație a Consiliului general, iar de alta activitatea secțiilor eparhiale din cuprinsul Mitropoliei noastre.

A) Opera Comitetului Central.

I. Constituirea secțiilor eparhiale.

Obținând din partea justiției recunoașterea personalității juridice pe seama Asociației, am pășit la înființarea organizației exterioare, așa cum o prevedeau litera și spiritul statutelor votate de adunarea de constituire. Potrivit măsurilor luate de Comitetul central, cele 5 secții eparhiale din cu-

prinsul Mitropoliei s'au constituit cu ocazia adunărilor eparhiale din primăvara anului 1933, având binecuvântarea și sprijinul P. S. S. noștri Ierarhi, încunjuțați de mulțimea fruntașilor și poporului drept credincios. Prezidate de către delegații Comitetului central și anume: La Cluj și Sibiu de președintele dl Sextil Pușcariu, la Oradea de dl prof. V. Stanciu, la Arad de dl prof. I. Mateiu, iar la Caransebeș de dl Dr. Cornel Corneanu, cari au ținut și câte o conferință publică, încadrată într'un program religios cultural cu grijă stabilit, aceste constituirii solemne au luat caracterul unor puternice manifestațiuni ortodoxe, lăsând impresii neuitate în sufletul participanților.

II. Programul de activitate.

O altă preocupare inițială a Comitetului central a fost întocmirea unui program de activitate. În acord cu scopurile ce și le-a fixat Asociația, prin statutele votate în adunarea generală de constituire. După discuții laborioase de câteva ședințe, s'a aprobat proiectul prezentat de secretarul general.

Obiectivele și metodele de realizare au fost trasate în linii mari, lăsându-se secțiilor eparhiale toată libertatea de mișcare și toate posibilitățile de adaptare la nevoile locale. Comitetul dorește să

*) Expunere făcută Congresului general dela Sibiu.

și pe Domnul Iisus nu l-au urmat decât tot oameni săraci, cari singuri fiind conștii de greutatea unei vieți, dusă în lipsuri, puteau mai bine crede în noua învățătură: „...Iubește pe aproapele, ca pe tine însuși“... Și apoi omului bogat, care cuteza să-l urmeze pe Mântuitorul cu punga sa doldora, blândul Iisus i-a spus: „împarte averea săracilor și apoi vino după mine!“

Dar să nu uităm, că apostolii nu aveau a se îngriji de familia și nici nu trăiau în timpuri așa grele ca ale noastre și nici în România, ci în Palestina, o țară binecuvântată în tot felul de roade, ce se coc de multe ori pe an.

Să analizăm sufletul chinuit de griji al țaranului din parohia vacantă, sau pe al preotului, sau pe al viitoarei sale consoarte?!.. Amintesc că salariul unui preot, este cam 2000 Lei lunar primitor la mână. Venite dela oameni, le-am expus mai sus. Ce se face bietul preot cu familia lui?! Luăm situația unui funcționar apropiat în studii și treaptă socială. Notarul comunal. Salar Lei 3500-4200

lunar, locuință, luminat, încălzit, taxa de 10 Lei pentru fiecare certificat ce eliberează și doamne, multe mai eliberează, certificat de naștere, căsătorie, etc., face inventarul celor morți, încasează taxe, redactează contracte, încasează taxe ad valorem. Are cam 4000 Lei venite în afară de salar. Deci 8000 Lei lunar, de nu-i mai mult. Oare venitele acestor funcționari nu se pot legifera, astfel ca purtând un registru de orice sumă, încasată dela particulari în afară de salar, aceasta să se scadă din salariul său, până la concurența acestuia?!?

Aceste venite, sunt cu mult mai sigure decât ale preotului. De pildă, moare un om sărac, parohul n'are nici un venit. Dacă credinciosul nu vrea să-i dea parohului pentru botez, căsătorie, etc., pe ce drept îl poate acesta încasa?!?

Iată, pe scurt, tabloul dureros al preoțimii din zilele noastre. Să ne gândim la schimbarea lui, în interesul neamului și al Statului.

N. CORLĂȚIANU,
avocat.

INFORMAȚIUNI

Redacționale. Anunțăm cititorii, că în lunile de vară Iulie și August, gazeta noastră va apărea tot la două săptămâni.

Rezultatul examenelor dela Academia teologică ortodoxă din Cluj. În zilele de 21 și 22 Iunie, la Academia ortodoxă din Cluj, s'au ținut examenele fundamentale pentru anul II și IV.

Comisia la examenul fundamental pentru anul IV. a fost compusă din dnii: prof. Dr. I. Vască, președinte, prof. Dr. V. Sava, prof. Dr. Orest Bucevschi, prof. Dr. I. Pașca și prof. Dr. Andrei Buzdug, iar pentru anul II. din dnii: prof. Dr. I. Vască,

prof. I. Lupaș, prof. Dr. Gh. Munteanu și prof. Gh. Stănescu.

La examene s'au prezentat șase studenți din anul II și 18 din anul IV. Dintre cei ce s'au prezentat la examenul fundamental pentru anul II, au fost clasificați cu „mare laudă“, studenții I. Ioanciu și Gh. Geomoleanu, cu „laudă“ I. Nicoară, M. Macavei și S. Truța, iar cu „aprobat“, Horia Istrate.

Dintre cei ce s'au prezentat la examenul fundamental de absolvire, au fost clasificați cu „mare laudă“ Nicodim Burzu, I. Goșescu, I. P. Stănescu, Constantin Tomuș și Ion Topu; cu „laudă“ Gav. Abrudan, I. Barbu, Dtru Comșa, U. Coțoiu, Gr. Cu-

cerzan, N. Ghișoiu, Z. Enescu, I. Danciu, D. Mureșan, A. Oltean și Radu Sasloviciu, iar cu aprobat Florian Pap și Ilie Pap.

Rezultatele examenelor au fost mulțumitoare.

Cumulul preoților. Ministerul cultelor a formulat și înaintat comisiei ministeriale pentru reglementarea chestiunii cumulului, următoarele propuneri privitoare la aplicarea cumulului la clerici:

Nu trebuie socotiți cumularzi cei ce sunt: preot și protoereu; preot și învățător; preot și profesor de religie; preot și profesor de materii profane; cântăreți și profesori la licee sau la școli de cântăreți; preot sau cântăreț la biserică de stat și funcționar public (aceasta până la o sumă ce urmează să se stabilească); preot și cântăreț la biserică cu venituri proprii și funcționar administrativ (tot până la o sumă ce va fi stabilită (muftiu și hatip).

Preoții cari sunt și învățători în județele Caliacra și Durostor să aibă salariile întregi dela amândouă funcțiile, potrivit legii speciale din 1924.

Sunt socotiți cumularzi: consilier referent și preot; consilier referent și profesor (în amândouă cazurile, dacă se optează pentru postul de consilier, se vor da la leașa aceasta grațiile dela leașa de preot sau de profesor; preot, protoereu și învățător; preot, protoereu și profesor.

Aceste propuneri vor fi discutate de comisia cumulului și, dacă vor fi găsite bune, vor fi trecute în jurnalul Consiliului de miniștri, prin care se vor stabili derogările dela legea cumulului.

† **Dr. Gheorghe Crișan.**
Aflăm cu părere de rău înce-

țarea din viață — pe urma unei congestii cerebrale — a tânărului avocat Gh. Crișan, originar din Beiuș, unul din distinșii fii ai Bisericii noastre. Defunctul, înzestrat cu frumoase calități intelectuale, a făcut o carieră excepțională în politică, ajungând subsecretar de Stat și Ministru al Ardealului. Moare în vârstă de 47 ani. Dumnezeu să-l odihnească în pace.

Preot Andrei Eftimie: Din fața Sf. Altar. De curând a ieșit de sub tipar un frumos volum de predici, datorit tânărului preot din Lunca-Bradului. Subliniem faptul cu toată bucuria, nu numai pentru că el vine din partea unui proaspăt semănător al Cuvântului, ilustrând hărnicia lui, ci și pentru că aduce o contribuție reală la sporirea literaturii omiletice ardelenice.

Căci cele 30 predici, conținute în volumul bine tipărit, dau dovadă de seriozitate și pregătire, de adâncire a problemelor și expunere clară a lor într'o limbă aleasă, tot atâtea calități esențiale, cari le asigură valoarea și înrăurirea lor practică.

Și până la o recenzie amănunțită, ținem să anunțăm cu toată plăcerea volumul părintelui Eftimie, felicitându-l pentru apariția lui și recomandându-l călduros preoțimii și intelectualilor noștri. Prețul este 90 Lei.

Pensionări de preoți. Monitorul oficial publică cea dintâi serie de preoți scoși la pensie din oficiu pentru vârsta de 70 ani, în virtutea noii legi de pensii. Deocamdată ni se dă numele a 26 de preoți, toți din mitropolia Ungro-Vlahiei. Nu ne putem însă dumiri, cu titlul de preoți ajutători ce li se conferă acestor pensionari.

Păgânismul în Germania. Săptămâna trecută s'au organizat în câteva centre germane serbări luate din practicile păgâne de mult părăsite în țara lui Hitler. Așa într'un oraș s'au

desvolte succesiv acest program, prin sugestiunile și experiențele ce-i vor veni din toate părțile, pentru ca astfel să fie mereu în nota vremii, ogîndind cu precizie preocupările și năzuințele sufletului ortodox al neamului nostru.

Programul de activitate fiind tipărit în 3000 de exemplare, el s'a trimis într'un număr suficient de exemplare tuturor secțiilor eparhiale, cu invitația de-a fi distribuit membrilor de seamă și a se pune în studiul Comitetelor, după care să se treacă cât mai curând la aplicarea lui practică.

Secțiunile i-au făcut o bună primire, găsind în el toate sugestiunile potrivite unei intense și rodnice acțiuni religioase.

Dovadă, propaganda frumoasă la care s'au angajat, și despre care va fi vorba în partea a II-a a acestui raport general.

III. Biblioteca Asociației.

În vederea lămuririi și popularizării ideilor noastre programatice, Comitetul central a găsit necesară și editarea unei biblioteci a F. O. R.-ului, din care a apărut până acum 7 broșuri și anume:

Nr. 1. Opera culturală-educativă a Bisericii ortodoxe în viața poporului român de prof. I. Lupaș.
Nr. 2. Ortodoxia în mijlocul frământărilor de

azi — de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae Bălan.

Nr. 3. Întemeierea „Frăției Ortodoxe Române“, de I. Mateiu.

Nr. 4. Misiunea istorică a ortodoxiei române, de prof. Sextil Pușcariu.

Nr. 5. Petru Maior și Iustin Febronius sau Petru Maior ca vrășmaș al Papei, de prof. Gh. Bogdan-Duică.

Nr. 6. Principiile fundamentale ale organizației bisericești de astăzi, de prof. Valer Moldovan.

Nr. 7. Valoarea religioasă, culturală și economică a organizației noastre bisericești de Dr. Sebastian Stanca.

Dacă adăogăm și cele 3 tipărituri: 1. Programul de muncă. 2. Viața și opera lui Emanuel Gojdu. 3. Statutele F.O.R.-ului, avem până azi 10 broșuri puse în slujba Asociației. Ele tratează subiecte de real interes pentru membrii noștri și în genere pentru orice bun român, căutând să-i familiarizeze cu adevărurile ortodoxiei și cu problemele ei mari și numeroase.

În concepția noastră aceste broșuri sunt tot atâtea contribuțiuni, la formarea acelei ideologii ortodoxe unitare, care va fi chiagul marilor mișcări spirituale, și izvorul isbânzilor bisericii noastre naționale.

Fiecare număr a fost tipărit în câteva mii de exemplare, și trimise secțiilor eparhiale spre desfășurare printre credincioșii cărturari.

Prețul unitar de 5 Lei cu excepția unei broșuri de 10 Lei este destul de neînsemnat, ca broșurile să poată fi cumpărate de toți intelectualii noștri. Și totuși, rapoartele ce ni s'au făcut în această materie sunt pesimiste. Noi însă perseverăm a crede, că pe lângă un interes mai viu din partea secțiilor eparhiale, plasarea broșurilor se va putea face în condițiuni din cele mai bune. Conștienți de importanța ce i-o atribuim, vom duce înainte biblioteca F.O.R.-ului, solicitând colaborarea tuturor competențelor din sânul Asociației, ca să ajungem la studii bune și instructive, în toate problemele cari interesează viața ortodoxă română.

În acest scop însă avem nevoie de fonduri, care trebuie să rezulte din vânzarea broșurilor. Comitetul central în lipsă de alte surse materiale, dar și din considerații principiare, nu poate concepe distribuția gratuită a acestor broșuri, cum ni s'a propus de unele secții. Așa ceva ar însemna pur și simplu să sistăm biblioteca, fapt care n'ar onora de loc nici conducerea și nici asociația însăși, prea mândră de prestigiul și viitorul ei.

(Va urma)

apriși, în miezul nopții 800 de ruguri, cu jurământul tineretului în fața lor de a-și da viața pentru patrie și cu formule mistice rostite în cinstea focului. În alte locuri a fost invocat zeul Wotan. Se pare, că opoziția contra acestei tendințe absurde este foarte puternică.

Moartea Dr.-ului Aurel Căndea. La Arad a încetat din viață, în etate de 52 ani, după o lungă suferință Dr. Aurel Căndea, directorul spitalului și sanatorului Bega din Timișoara, fost inspector general sanitar pentru Banat, fost secretar general al ministerului sănătății publice și unul dintre cei mai mari chirurghi din Ardeal și Banat.

Defunctul era fiu de protopop din comuna Avrig județul Sibiu. El a urmat școala primară în satul natal, liceul l-a făcut la Sibiu, iar facultatea de medicină la Cluj, Budapesta și Viena. A ocupat postul de medic primar la Bratislava și la Târnava, iar din 1920 a fost medicul șef al spitalelor din Timișoara. Odihnească în pace.

Cerc religios. Duminecă la 2 Iunie s'a ținut în parohia Valea-Inzeului, protopopiatul Aiud, obișnuitul cerc religios.

S'a servit sf. Liturghie în sobor de către preoții cercului: pâr. Ioan Macaveiu, Laurențiu Groza și pâr. Grigore Trimbiș.

După sf. Liturghie s'a săvârșit slujba sf. Maslu, la care s'au miruit toți credincioșii prezenți.

La priceasnă a predicat pâr. Gr. Trimbiș după Evanghelia zilei (Dumineca orbului).

A insistat asupra orbiei sufletești care cuprinde pe credincioși în urma păcatelor de tot felul ce le săvârșesc.

Tot în această zi, în cadrul sfințelilor slujbe și în unire și colaborare cu cercul preoțesc s'a ținut și Cercul cultral al învățătorilor.

Dintre învățători a vorbit pâr. Aurel Tecșa și învățătorul Baciu. Subiectele tratate au stârnit viu interes în rândurile credincioșilor.

Frământări politice. De-o vreme încoace țara este frământată de activitatea diferitelor organizațiuni politice, cari țin să ia contact cu alegătorii și să-și expună părerile în chestiunile dela ordinea zilei. Constatăm însă cu părere de rău, că o seamă de oratori depășesc limitele îngăduite unei orientări obiective a cetățenilor, ceea ce nu servește de loc interesele superioare ale Statului în clipe grele ca cele de azi. Niciodată n'am avut mai mare nevoie ca astăzi de liniște și înțelegere înlăuntrul, spre a face zid în jurul Tronului pentru apărarea Patriei de primejdiile externe.

Intrunirea preoților uniți din Ardeal. În ziua de 20 Iunie urmă să se țină la Cluj adunarea de constituire a preoților uniți, într'o Aso-

ciație, după modelul celei ortodoxe. În acest scop sosiseră numeroși preoți din toate părțile Ardealului. Totuș adunarea nu s'a putut ținea, deoarece forurile episcopoești s'au opus la această organizare. Cu toate acestea inițiatorii au arătat, că asociația proiectată nu este îndreptată contra lerarilor, ci tinde la apărarea intereselor preoțești, prea neglijate de cei în drept. S'a hotărât alegerea unui comitet care să facă pregătirile necesare în vederea convocării congresului general de organizare. Pe urmă s'a redactat un memoriu adresat autorităților bisericești. Interzicerea constituirii în Asociație a provocat senzație în toate cercurile românești.

Promovare în cler. Sub decursul sfintei liturghii din 24 Iunie c., celebrată în capela episcopoească, M. onoratul presbiter Ioan Cioara, funcționar în gremiul consistorial, a fost hirotesit de protoiereu onorar din partea P. Sf. Sale Episcopului nostru Nicolae, iar diaconul Grigorie Ghica a fost hirotonit de preot și duhovnic și detașat provizor în parohia nebutgetară Inuri tractul Alba-Iulia.

În slujba Ungurilor? Un fapt ce iese din comun s'a întâmplat de curând la Baia-Mare, stârnind revolta tuturor bunilor Români. Anume dl Onisifor Ghibu, vice președintele Ligei antirevizioniste ținuse o conferință publică despre iredentismul unguresc dela noi, dovedind că acesta se servește în acțiunea lui și de instituții religioase. Mai ales catolicismul. În clipa aceea, s'a ridicat din lojă Episcopul român Alexandru Rusu protestând cu vehemență împotriva d-lui prof. Ghibu și luând apărarea catolicismului maghiar.

Publicul a rămas consternat de această ieșire episcopală, răspunzând prin câteva apostrofe grele. Ce spectacol trist și dureros!

Apel către frații creștini. Cu ajutorul Atotputernicului Dumnezeu am ajuns la coperișul sfintei mănăstiri „Afteia”, din comuna Cioara, jud. Alba, dar terminarea ei reclamă încă multă stăruință și jertfă. Apelăm deci la sprijinul frațesc al tuturor. O lumină nouă se aprinde în provincia noastră, care va lumina calea păcii, a înfrățirii popoarelor, a iubirii lui Hristos față de toți fiii acestei țări. Dumnezeu va scrie în cartea vieții eterne și va răsplăti

tuturor sprijinul și ajutorul dat și în cartea de aur a sfintei mănăstiri, toți donatorii vor străluci ca model de virtute și credință, pentru generațiile ce vor urma. Martirii neamului, suferințele trecutului, gloria străbunilor și demnitatea țării noastre pretinde ca să lucrăm cu toții pentru sufletul unic național, închegând într'o dragoste creștinească pe toți fiii săi, fără deosebire: sufletul luminat va asigura viața eternă a acestei țări. Preot Constantin Oancea, Cioara.

A sosit tezaurul dela Moscova. De câteva zile zărele anunță cu diferite amănunte sosirea în țară a tezaurului nostru evacuat la Moscova, cuprins în peste 1000 de lăzi. Desfacearea lor și inventarierea obiectelor ce le cuprind merge foarte încet. Până acum nu s'au aflat decât acte și documente istorice, aparținând diferitelor arhive de Stat. Se așteaptă cu mare încredere aflarea aurului Băncii Naționale. Unii sunt pesimiști. În curând țara va afla care-i adevărul, într'o chestiune ce-o preocupă de 20 ani.

On. Preoții Recomandați credincioșilor „PÂINEA VIETII” carte de rugăciuni pentru toți creștinii, tipărită cu binecuvântarea și aprobarea P. Sf. Sale Episcopului Nicolae al Clujului, fiind cea mai ieftină și bogată carte de rugăciuni. Prețul 30 Lei, legată. La comandă de 10 bucăți acordăm rabat. Se găsește la *Librăria Eparhiei ort. rom. din Cluj (Piața Cuza Vodă Nr. 6.)*

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 4267—1935.

Comunicat oficial.

În baza ordinului Ministerului Cultelor de sub Nr. 94978-11856 solicitat prin adresa Ministerului Agriculturii și Domeniilor Nr. 109348 din 25 Mai a. c., prin aceasta ordonăm tuturor preoților ca să nu lipsească dela conferințele organizate de către Comisiunea județeană pentru îndrumarea agriculturii, cari se țin la sediul fiecărei preturi.

Scopul acestor conferințe este de a se discuta metodele practice de îndrumare a plugarilor, spre o muncă cât mai rațională în scopul obținerii unei recolte mai abundente și mai de bună calitate.

Rolul preoților în atingerea acestui țel îl socotim de o mare importanță, întrucât ei fiind în contact direct și zilnic cu plugarii pot determina mai ușor să execute măsurile dictate de către Comitetul agricol legal.

Cluj, la 19 Iunie 1935.

Consiliul eparhial.

„BANCA CENTRALĂ”

pentru Industrie și Comerț, s. a. Cluj, str. Regina Maria 1,

primește la Centrala sa din Cluj, precum și la Filialele Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu și Turda

depuneri spre fructificare cu 4% brutto

la vedere, pe termen fix, sau pe durată nedeterminată.

Banca a introdus casetele de economii (pușculițe) pentru depuneri mărunte.

Condițiile pentru primire și replătire se pot vedea la ghișeurile băncii.

(9) 2—4

Nr. 61—1935.

(12) 1—1

Publicație de licitație.

Parohia din Mănășturul-Român, jud. Cluj, vinde prin licitație publică, în ziua de 7 Iulie 1935, 1500 arbori de molid din pădurea Ghiduri, cu prețul de strigare 150.000 Lei, în scopul edificării bisericii.

1. Licitația se va ținea în școala primară de stat la ora 15 p. m.

2. Licitanții vor depune un vadiu de 10%, iar costul arborilor va fi achitat imediat după licitație, la semnarea procesului verbal.

3. Pentru ofertant licitația este imediat obligatorie iar pentru parohie după aprobarea forurilor competente.

4. Condițiunile de exploatare, rămân valabile cele stabilite de forurile silvice.

Mănășturul-român, 24 Iunie 1935.

Vasile Roșescu,
paroh.

Ioan Urs,
epitrop.

Nr. 62—1935.

(10) 2—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de cântăreț la biserica din parohia Opișani, protopopiatul Turzii se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință corespunzătoare și supraedificate economice.

2. Folosința a 7 (șapte) jug. pământ arător și iarba din cimiterul bisericesc.

3. Stolele uzitate în parohie. Doritorii a ocupa acest post își vor înainta cererea, însoțită de actele recerute acestui oficiu și se vor prezenta în parohie pentru a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Sunt preferați candidații cari au cunoștințe muzicale și pot prepara cor bisericesc.

Opișani, la 27 Mai 1935.

Oficiul parohial în înțelegere cu consiliul parohial.

Nichita Avram,
paroh.

Văzut:

I. Murășan, protopop.

Nr. 66—1935 parohial.

(7) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului vacant de cântăreț dela biserica veche ort. rom. din Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiune cantorală de 8 jug.

2. Casă cantorală în natură.

3. a 3-a parte din venitele stolare.

Candidații vor prezenta oficiului parohial diploma de absolvire a școlii de cântăreți, sau un alt certificat de calificare cantorală cerut de regulamentul de organizare a bisericii ortodoxe, pentru a putea ocupa postul de cântăreț dela oraș, cum și alte documente recomandatoare, și se vor prezenta cu prealabila învoire a subsemnatului la biserică spre a cânta și a lua contact cu poporul.

Consiliul parohial își rezervă dreptul, ca după sfințirea bisericii noi și recunoașterea parohiei a II-a să poată repartiza pe alesul, la oricare dintre cele două biserici parohiale.

Turda, 18 Mai 1935.

In deplin acord cu Consiliul parohial.

Iovian Murășianu, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.